

Bilaga 2: Lokal modell för fördjupad samverkan för nyanländas etablering på arbetsmarknaden

Innehåll

1. Kartläggning och analys	1
1.1 Målgruppens sammansättning och behov	1
1.2 Lokala kompetensförsörjningsbehovet.....	6
1.2.1 Branscher samt yrken där efterfrågan på arbetskraft finns:.....	6
1.3 Analys av lokala kompetensbehov	7
1.4 Samlad analys av kartläggningarna	8
2. Beskrivning av lokala spårn	9
2.1 Vård- och omsorgsspår.....	10
2.2 Lager och logistikspår	11
2.3 Industrispår.....	11
2.4 Skogsvårdsspår.....	11
3. Beskrivning av hur verksamheten i samverkan ska bedrivas och organiseras	12
3.1 Arbetsprocessen kring individerna.....	13
3.2 Hälsöfrämjande arbetssätt samt jämställdhet	14
4. Identifierade utvecklingsbehov 2018	15
5. Unga nyanlända 16-24 år	16
5.1 Insatser inom gymnasieskolan.....	16
5.2 Sömlös övergång	17
5.2.1 Uppföljning hösten 2017	17
5.3 Fortsatta utvecklingsbehov 2018.....	17

1. Kartläggning och analys

I avsnittet görs en genomgång av målgruppens sammansättning utifrån antal, kön, utbildningsbakgrund, samt sökt eller önskat yrke. Därefter följer en genomgång av kompetensförsörjningsbehovet och slutligen finns en analys som resulterat i de förslag på spår som arbetats fram i den lokala modellen. Kartläggningen av målgruppen är gjord av Arbetsförmedlingen, kompetensbehovet är kartlagt gemensamt av Arbetsförmedlingen och kommunen och därefter har Arbetsförmedlingen gjort en grund för analysen som sedan bearbetats och diskuterats av företrädare från kommunen och Arbetsförmedlingen. Utifrån detta har sedan förslag på lokala jobbspår arbetats fram.

1.1 Målgruppens sammansättning och behov

Den statistiska kartläggningen består av tillgänglig information från Arbetsförmedlingens interna system "Statistik och Analys". När det har varit möjligt har 15 september använts som mätdatum. Definition av gruppen nyanlända är inom 36 månader från första uppehållstillståndet.

På Arbetsförmedlingen i Eskilstuna var 1205 personer inskriva i etableringsuppdraget och 778 personer inskrivna i ett program efter avslutad etableringsinsats. Antal nyanlända i övrigt som inte genomgått etableringsuppdraget har ej varit mätbart på grund av tekniska begränsningar. Risk finns för dubbelräkning avseende personer som avslutat etableringsuppdraget och övriga nyanlända.

			<25 år		25-50år		>50 år	
		Totalt	kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor	män
Antal i etableringen		1205	102	133	409	425	64	79
	Forskar- utbildning	1						1
	Eftergymnasial utbildning, två år eller längre	273	7	16	115	107	7	21
Varav utbildning	Eftergymnasial utbildning, kortare än två år	65	10	14	15	21	3	2
	Gymnasial utbildning	273	40	41	88	86	14	7
	Förgymnasial utbildning 9 (10) år	192	9	22	51	86	7	19
	Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	283	22	28	97	97	17	23
	Saknar formell grundläggande utbildning	118	14	12	43	28	16	6
varav sökt eller önskat yrke (som förekommer i högre utsträckning)	Omsorg	211	41		112	26	19	
	Försäljning	166	19	25	34	74		12
	Restaurang- biträde	115		31	23	49	7	
	Kontorassistent	62			35			
	Service	62			29			
	Städ	58		9	29			
	Metallhantverk	37				30		7
	Hantverk trä	5						5
	Lantbruk	5						5
	Transport och maskinförare	5						5

		Totalt	<25 år		25-50år		>50 år	
			kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor	män
Antal i JOB, UGA eller andra program efter etableringsplanen avslutats		778	27	51	243	299	74	84
	Forskar- utbildning	1						1
	Eftergymnasial utbildning, två år eller längre	185	2	4	62	78	12	27
Varav utbildning	Eftergymnasial utbildning, kortare än två år	37	5	7	13	9	2	1
	Gymnasial utbildning	161	9	10	49	72	9	12
	Förgymnasial utbildning 9 (10) år	107	1	10	29	41	13	13
	Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	286	10	20	89	99	38	30
	Saknar formell grundläggande utbildning	1			1			
varav sökt eller önskat yrke	Omsorg	106	8	5	64			15
	Fördjupad kunskap hälsa och sjukvård	28				14	9	
	försäljning	94		11	28	44	6	
	Restaurang- biträde	57	4	12	17	20		
	kontorassistent	30						8
	service	31	3		16			
	städ				35			13
	metallhantverk	35				26		8
	Hantverk trä							
	lantbruk			5				
	Materialförv.					15		

Tabellen, som visas ovan, visar andel personer med specifik utbildningsnivå, ålderskategori samt kön. Kolumnen där sökt yrke redovisas är kopplat till vilka yrken de står registrerade som hos Arbetsförmedlingen. Yrkesregistreringen Arbetsförmedlingen använder är Standard för svensk Yrkesklassificering (SSYK) framtaget av Svenska centralbyrån (SCB). Grunden för sökt yrke hos Arbetsförmedlingen är att det är ett yrke som du ska kunna ta idag, inte yrken som personen vill arbeta med i framtiden. Reservation för felregistrerade yrken bör beaktas. Det finns en felmarginal utifrån kategorin ”saknar formell grundläggande utbildning” (för tabellen avseende personer i etableringsuppdraget) då personer som är under kartläggningsfasen måste registreras under en utbildningsnivå i Arbetsförmedlingens interna system, (AIS) även om kartläggningen inte är klar avseende utbildningsbakgrund och i väntan på det registreras under kategorin ”saknar formell grundläggande utbildning”.

Kartläggningen för personer inom etableringen visar att 593 personer hade upp till nio års skolgång från sitt hemland. Majoriteten av dessa personer ligger inom åldersspannet 25-50 år och det är relativt jämnt mellan könen. För de 394 personer som lämnat etableringsuppdraget (med max 9 års skolbakgrund) är det ungefär samma ålders- och könsfördelning.

Enligt Arbetsförmedlingens mätningar kommer ca 50 personer varje månad att avsluta sin etableringsplan och övergå till etableringsprogrammet vilket kan innebära att personen omfattas av utbildningsplikt. Utifrån de indikatorer som Arbetsförmedlingen har, så är det representativt för året då mätningarna är gjorda på första kvartalet. Hur många som kommer omfattas av utbildningsplikten är i dagsläget inte helt klart. Utifrån stickprov på personer som kommer gå över till etableringsprogrammet så har ca 45 procent en utbildningsnivå på nio år eller kortare. Prognosen för antalet förstagångsbeslut om etableringsprogrammet, det vill säga personer som får uppehållstillstånd vid årsskiftet 2017/2018 och ansöker om att delta i etableringsprogrammet, har ej varit möjlig att tillgå från Migrationsverket. Den förväntade fördelning med omkring 45 procent är den uppgift som får användas i arbetet framåt, till dess att mer exakta uppgifter finns att tillgå. Till detta kan även tilläggas att det kommer ske en arbetsmarkandspolitisk bedömning av Arbetsförmedlingen så om en deltagare har en kortare utbildning men bedöms ha goda möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden genom t.ex. validering eller motsvarande så kommer den deltagaren ej omfattas av utbildningsplikten. Arbetsförmedlingen kommer ha en systematik för detta samt det kommer ske ett fortsatt arbete i dialog med kommunen för att alla ska få rätt insatser.

Önskad bransch	Antal		Utbildningsbehov
	Kvinnor	Män	
Vård och omsorg	261	60	Komvux, SFI, YSV ¹
Hotell och restaurang	56	117	AUB, SFI, YSV
Försäljning	99	161	SFI
Lokalvård	61	72	AUB, SFI, YSV
Industri	0	79	AUB, SFI, YSV

¹ SFI: svenska för invandrare, YSV: yrkessvenska AUB: arbetsmarknadsutbildning,

De mest förekommande yrken som inskrivna nyanlända inom etablering eller personer som lämnat etableringen söker är:

- Omsorgsyrken (321 stycken)
- Försäljning (260 stycken)
- Restaurang och hotell (171 stycken)
- Lokalvård (133 stycken)
- Industri (79 stycken)

Yrkesområdena är gruppering av flera olika yrken. Inom exempelvis omsorg innefattas barnskötare, skötare, undersköterska, vårdbiträden, tandsköterskor m.fl.

Inom ovanstående yrken finns förvärvad kunskap som inte är formell. Inom lokalvård, hotell och restaurang samt industri finns i flera länder inget krav på formell utbildning. I exempelvis Eritrea ingår visst byggnadsarbete och enklare industriarbete i militärtjänstgöringen. De flesta länder har krav på utbildning när det kommer till vård och omsorg men kravnivån ser väldigt olika ut då det i vissa länder kan räcka med enstaka vårdkurser för enklare vårdarbeten.

1.2 Lokala kompetensförsörjningsbehovet

Som underlag för kartläggning av det lokala kompetensförsörjningsbehovet har följande underlag använts: Arbetsförmedlingens prognoser för Eskilstuna våren 2017, Affärsplan Eskilstuna, kommunens rekryteringsenhet, myndigheten för yrkeshögskola och Arbetsförmedlingens arbetsgivarkontakter.

En sammanställning har gjorts utifrån underlagen för att få en överblick över hur arbetsmarknaden ser ut i Eskilstuna. Nedan redovisas sammanställningen i sin helhet.

1.2.1 Branscher samt yrken där efterfrågan på arbetskraft finns:

Bygg - Betongarbetare, plattsättare, målare, kvalificerad VVS-montör, maskinförare, träarbetare, arbetsledare inom bygg, byggproduktionsledare, fastighetsingenjör

Industri - Servicetekniker/underhållspersonal, CNC-operatörer, montörer, betongvaruarbetare, civilingenjörer och tekniker, svetsare, maskinställare, plåtslagare, industrielektriker, maskinreparatörer, verktygsmakare och verkstadsmekaniker

Teknik och tillverkning: Elektronikingenjör, underhållstekniker, produktionstekniker, robot- och automationsprogrammerare, installatör solceller och vindkraft.

Data/IT - Systemutvecklare, programmerare, IT arkitekt, IT konsult, säljare. helpdesktekniker/supporttekniker

Fastighetsförvaltning - Lokalvård, fastighetsskötsel, fastighetsförvaltare, byggprojektledare, förvaltningsassistent

Jord och skog - Maskinförare, djurskötare, skogsarbetare, arbetsledare inom park och trädgård

Transport - Tankbilsförare, kranförare, CE-chaufförer med YKB, logistikledare, transportledare, lokförare, tågtekniker

Barn och äldreomsorg - Förskolelärare, undersköterskor

Hälsa och sjukvård - Sjuksköterskor, läkare, personlig assistent, undersköterskor, arb.terapeuter, fysioterapeuter, enhetschefer, biståndshandläggare, tandsköterskor, behandlingspedagoger

Utbildning - Lärare/pedagoger, studiehandledare, ungdomskoordinator

Sociala tjänster – Socialsekreterare

Service och tjänster - Kundtjänstmedarbetare, teknisk support, redovisningsassistent/ekonomer

Ekonomi - Ekonomer, redovisningskonsulter/ekonomer, företagssäljare, controller

Bank - Kundhandläggare, rådgivare, familjejurist

Hotell och restaurang - Restaurangbiträde, kockar, servicepersonal, arbetsledare storkök, receptionist

1.3 Analys av lokala kompetensbehov

Bransch	Behov av rekrytering		Yrke/ arbetsställe	Förkunskapskrav	Arbetsgivare
	Kort sikt	Lång sikt			
Vård och Omsorg	Stort	Stort	Undersköterska	Vård och omsorgsutbildning	Eskilstuna Kommun
Skogsvård	Stort	Stort	Skogsarbetare	Kvalificerad skogsvårdsutbildning	Hästens Skogsentreprenad, Skogsvård, MS skog och Montage AB, Nordströms Skog, Bergsslagens gallring
Lager och Logistik	Medel	Medel	Lagerarbetare	Lagerutbildning	CH Industry, DHL, H&M, Jula, OJOP, Stiga Sport, Teknikmagasinet, Varubud Åkeri, Ö&B
Service	Stort	Medel	Lokalvård	Serviceutb	Landstingsservice
Restaurang	Stort	Stort	Kock, kallsänkare	Kock och kallsänkare utb.	
Industri	Stort	Stort	Svets, skärande bearbetning eller Service och underhåll	Industriteknisk utb.	Anwa Södergrens metallindustri CH Industry

Antalet utannonserade tjänster på Arbetsförmedlingens platsbank inom dessa områden är inom perioden första september 2016 till första september 2017. Nedan redovisas antalet utannonserade tjänster inom respektive område.

- Vård och omsorg: 475
- Hotell och restaurang: 111

- Lokalvård: 66
- Industri: 157

1.4 Samlad analys av kartläggningarna

Möjliga lokala spår	Antal i målgruppen	Utbildningsbehov	Medverkande aktörer	Arbetsgivare
Lager och logistik	80	Lagerutbildning	Vuxenutbildningen	CH Industry, DHL, H&M, Jula, OJOP, Stiga Sport, Teknikmagasinet, Varubud Åkeri, Ö&B
Skogsvård	3	Kvalificerad Skogsvårdsutbildning		Hästens Skogsentreprenad Skogsvård MS skog och Montage AB Nordströms Skog Bergsslagensgallring
Service	93	Serviceutbildning		Landstingsservice
Undersköterska	321	Vård- och omsorgsutbildning	Vuxenutbildningen	Eskilstuna Kommun
Industri	79	Industriteknisk utbildning	Lernia	Anwa Södergrens Metallindustri CH Industry

Lager och logistik är inget bristyrke men redovisas då upparbetade kontakter med företag som har, och kommer ha ett rekryteringsbehov finns samt att flera företag kommer att etablera sig i Eskilstuna under de kommande åren där lagerarbetare är en dominerande yrkeskategori.

Utbudet på arbetstagare är endast ett fåtal inom skogsvård men fler kan bli intresserade om man vet att det är en bransch med goda möjligheter till anställning.

I och med att industri är en konjunkturkänslig bransch så är det svårt att göra en prognos över hur rekryteringsbehovet ser ut på lång sikt men om högkonjunkturen fortsätter så finns ett rekryteringsbehov.

2. Beskrivning av lokala spåren

Utifrån kartläggningen av det lokala kompetensbehovet och arbetssökandes sammansättning så presenteras nedan jobbspår. I framtagandet av aktuella spår har även beaktats redan pågående yrkesutbildningar som eventuellt kan mätta behovet på arbetskraft inom en sektor. Ett sådant exempel är hotell och restaurang där det finns en pågående utbildning och därför behöver det ställningstagande under 2018 om det även kan vara aktuellt med ett spår eller inte.

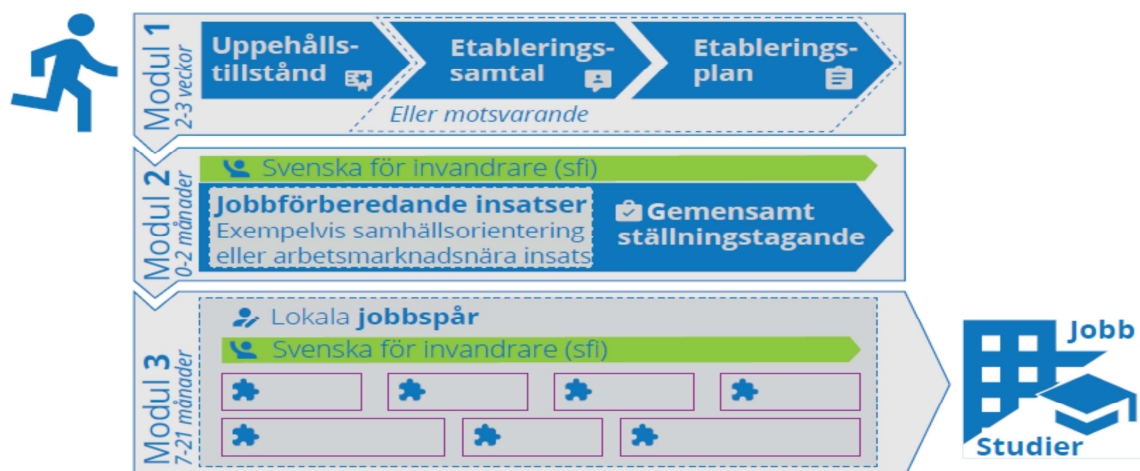
De spår som är i gång eller kommer startas upp under senast kvartal 1 2018 är:

- Vård- och omsorgspår
- Lager och logistik
- Skogsvård
- Industri

Under förutsättning att Landstinget Sörmland tar beslut kring servicepersonal så kommer även ett spår att startas inom service direkt riktat till Landstingsservice som arbetsgivare. Det kommer även under 2018 ske ett fortsatt arbete med att ta fram förslag på nya spår (se avsnitt identifierade utvecklingsbehov 2018).

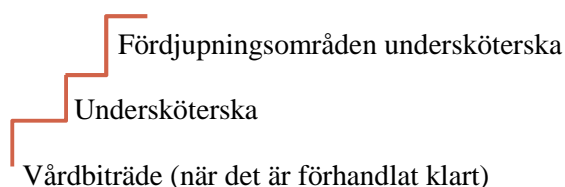
Två av spåren är redan pågående inom SFI men blir i och med överenskommelsen en del av samverkan som sker mellan Eskilstuna kommun och Arbetsförmedlingen. Vid nya starter inom befintliga spår ska det ske i samverkan med berörda parter. En beskrivning av insatserna i spåren presenteras för respektive spår. SFI-undervisning och yrkesutbildning kommer ske samordnat och SFI-lärare och yrkesutbildare kommer i flera av spåren att arbeta på samma plats samt planera utbildningen tillsammans. SFI kommer i flera spår bedrivas i samma lokaler som yrkesutbildningen. Spåren mot industri, lager och logistik samt undersköterska riktar sig till personer med nio års grundskola eller längre studiebakgrund. Spåren mot skogsvård och service riktar sig till personer med upp till sex års studiebakgrund.

Inför yrkesutbildningarna bör deltagaren studerat SFI samt yrkessvenska som en förberedelse. Även **test och kartläggning** som ges genom Arbetsförmedlingen, kan vara aktuellt innan inträde i utbildning. Upplägget för spåren kommer följa den mall som finns att tillgå genom DUA (Delegationen för unga och nyanlända till arbete) och insatserna beskrivs genom de modulerna. Det är respektive kontaktperson som är ansvarig för att göra ett mer detaljerat upplägg samt att kommunen och Arbetsförmedlingen tillsammans säkrar förberedande insatser.

2.1 Vård- och omsorgsspår

Svenskundervisning pågår under hela modul tre. Lagstadgad SFI-undervisning är 15 timmar i veckan. Svenskundervisningen är integrerad i yrkesutbildningen. Övrig tid som inte är SFI-undervisning kommer vara yrkesutbildning. För att påbörja yrkesutbildningen ska personen vara minst på nivå SFI C. Inga övriga förkunskaper finns. Deltagarna studerar vård- och omsorgsutbildningen via vuxenutbildningen. I och med branschens krav på utbildning så läser deltagarna 1500p och då utbildningen går på deltid så blir det ca 150 veckor. Kursinnehåll är Orienteringskurs 50p, Hälsopedagogik 100p, Psykologi 1, 50p, Psykiatri 2, 100p, Medicin 1, 150 p, Medicin 2, 100p, Etik och människans livsvillkor 100p, Specialpedagogik 1, 100p, Vård och omsorgsarbete 1, 200p, Vård och omsorgsarbete 2, 150p, Äldres hälsa och livskvalité 200p, Vård och omsorg vid demenssjukdom 100p och Vårdpedagogik och handledning, 100p. Utbildningen riktar sig mot äldreomsorg. Under utbildningen ingår arbetsplatsförlagt lärande (APL). Då är deltagarna på arbetsplatser. Tillgång till språkombud finns. Arbetsgivare i spåret är för närvarande Vård och omsorgsförvaltningen i Eskilstuna Kommun. Fördelningen inom spåret är 40 procent SFI, 40 procent praktik och 20 procent yrkesutbildning.

Utbildningen inom vård- och omsorgsspåret kan liknas vid en trappa där möjlighet finns till olika inriktningar. I dagsläget finns inte yrkeskategorin vårdbiträde färdigförhandlat med fackförbundet, men ett arbete pågår på central nivå vilket bevakas.

Kontaktperson: Pernilla Lindström, rektor SFI

2.2 Lager och logistikspår

Svenskundervisning pågår under hela modul tre. Lagstadgad SFI-undervisning är 15 h/v. Svenskundervisningen är integrerad i yrkesutbildningen. Övrig tid som inte är SFI-undervisning är yrkesutbildning. För att påbörja yrkesutbildningen ska eleven vara minst på nivå SFI 2C. I utbildningen, som i nuläget bedrivs genom upphandlad utbildare inom vuxenutbildningen, läser individen orienteringskurs 50p, lagerprocesser 200p, lageradministration och terminallogistik 200p, logistik 1 100p, plocklagerhantering 100p, och service och bemötande 100p. Längd på utbildningen beräknas vara 50 veckor. Under utbildningen sker APL. Deltagarna är då ute på riktiga arbetsplatser. Under utbildningen har individen antingen etableringsersättning, aktivitetsstöd upp till 12 månader eller studiestartstöd som ersättning. I och med att yrkesutbildningen bedrivs på halvtid kan man ha ersättning i 100 veckor. Sökande är eventuellt berättigade till nystartsjobb vid utbildningens slut. Arbetsgivare kopplat till detta spår är CH Industry, DHL, H&M, Jula, OJOP, Stiga Sport, Teknikmagasinet, Varubud Åkeri, Ö&B

Kontaktperson: Pernilla Lindström, rektor SFI

2.3 Industrispår

Svenskundervisning kommer att pågå under hela modul tre. Lagstadgad SFI-undervisning är 15h/v. Svenskundervisningen kommer vara integrerad i yrkesutbildningen. Övrig tid som inte är SFI-undervisning kommer vara arbetsmarknadsutbildning. Inför utbildningen kommer deltagaren att läsa kombinerad yrkessvenska samtidigt som hen även läser SFI. Lämplig tid mellan 2-3 månader. Möjligheten att använda yrkessvenska under arbetsmarknadsutbildningen finns vid behov. Arbetsmarknadsutbildningen kommer i detta spår vara Industriteknisk utbildning som idag bedrivs av Lernia i Eskilstuna och är upphandlat av Arbetsförmedlingen. Inga yrkesförkunskaper krävs för att delta i utbildningen men för att få kvalité och att personerna snabbare ska tillgodogöra sig utbildningsinnehållet är kravet betyg i SFI B. Deltagaren kommer att genomgå test och kartläggning genom Arbetsförmedlingen som ligger till grund för vidare planering av utbildningen. Sedan börjar personen industriteknisk basutbildning. Grupper kommer vara om 6-10 personer.

När basutbildningen är klar får deltagare välja mellan tre olika inriktningar: skärande bearbetning och styrd produktion, underhåll och service, eller svets- och plåtbearbetning. Under utbildningen kommer APL att ingå. Deltagarna är då ute på riktiga arbetsplatser. Under sin APL kommer möjlighet till språkombud att finnas. Längd på utbildningen kommer variera beroende på tidigare erfarenheter, färdigheter, hur snabbt eleven kan tillgodo göra sig innehållet etc. Möjlig tid för utbildning kan vara mellan 12-18 månader. Arbetsgivare i detta spår är i dagsläget Anwa, Södergrens Metallindustri samt CH Industry. Då deltagare i detta spår deltar i en arbetsmarknadsutbildning så får personen antingen etableringsersättning eller aktivitetsstöd. Vid slut av utbildning finns möjlighet för arbetsgivare att ansöka om nystartsjobb.

Kontaktperson: Sam Farsani, sektionschef, Arbetsförmedlingen.

2.4 Skogsvårdsspår

Jobbspåret mot skogsvård är ett spår som är riktat mot kortutbildade, det vill säga 0-6 års utbildningsbakgrund. Svenskundervisning kommer att pågå under hela modul tre. Lagstadgad SFI-undervisning är 15h/v. Svenskundervisningen kommer vara integrerad i arbetsmarknadsutbildningen.

Övrig tid som inte är SFI-undervisning kommer vara arbetsmarknadsutbildning. Inga förkunskaper krävs för utbildningen men deltagaren kan vara på SFI B nivå eller mer. Arbetsmarknadsutbildningen är en kvalificerad skogsvårdsutbildning som ges via Arbetsförmedlingen. Under utbildningen lär sig eleven dels att använda röjsåg men även köra fyrhjuling. Under utbildningen kommer APL att ingå. Deltagarna är då ute på riktiga arbetsplatser. Tillgång till språkombud finns. Arbetsgivare i spåret är Hästens Skogsentreprenad, Skogsvård, MS skog och Montage AB, Nordströms Skog samt Bergsslagensgallring. Då deltagare i detta spår deltar i en arbetsmarknadsutbildning så får personen antingen etableringsersättning eller aktivitetsstöd. Vid slutet av utbildning finns möjlighet för arbetsgivare att ansöka om nystartsjobb.

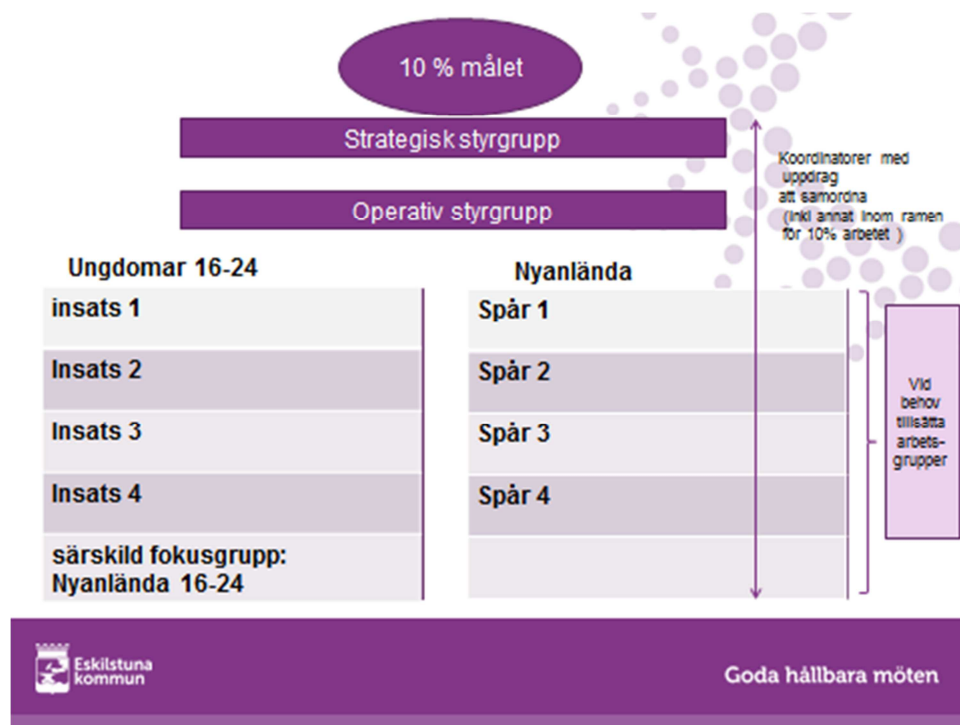
Kontaktperson: Sam Farsani, sektionschef Arbetsförmedlingen.

3. Beskrivning av hur verksamheten i samverkan ska bedrivas och organiseras

Eskilstuna kommun och Arbetsförmedlingen har under 2016 kommit överens om ett gemensamt mål att sänka arbetslösheten i Eskilstuna kommun till 10 procent till år 2020. Arbetet leds av en styrgrupp genom kommundirektören och Arbetsförmedlingens chef. Andra strategiska funktioner i kommunen deltar även. Det finns en projektledare som samordnar utifrån uppdrag från styrgruppen med att utveckla insatser för att nå målet. Arbetet bedrivs utifrån en framtagen strategi av styrgruppen som under 2017 har varit inriktad på olika insatser för att skapa fler arbetstillfällen för fler personer inom kommunen.

Hösten 2015 tecknades den första överenskommelsen för att minska ungdomsarbetslösheten i Eskilstuna och genom de insatser som gjordes möjliga genom delegationen för unga i arbete. De insatser som skett i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunen har styrts genom en operativ ledningsgrupp fram till och med 2017. Genom att det nu tillkommer ytterligare en målgrupp i överenskommelsen avseende nyanländas etablering i arbetslivet har det uppmärksammat ett behov av att ha en beslutsorganisation som i så hög grad som möjligt nyttjar redan befintliga beslutsforum mellan Arbetsförmedlingen och kommunen för att kunna ta beslut oavsett vilken målgrupp frågan berör. Ordinarie verksamheter behöver även löpande kunna leda insatser som sker i samverkan med berörd part kopplat till ordinarie verksamhetsutveckling.

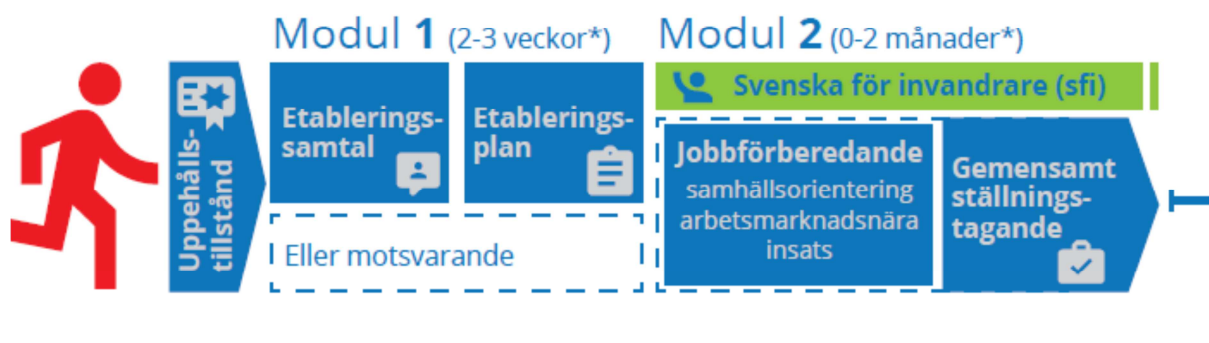
Beslut som berör insatser eller lokala spår som finns med i överenskommelsen, kommer i första hand ske genom att varje kontaktperson/ansvarig för insats i samverkan har till uppgift att bilda lämpliga arbetsgrupper för att få det löpande arbetet med respektive insats eller spår att fungera på bästa sätt. Detta kan innebära att det i vissa fall är lämpligt att ha en och samma arbetsgrupp för flera spår om det är samma personer involverade. När det krävs beslut på en mer övergripande nivå ska frågor lyftas till en **operativ styrgrupp** där områdeschefer för Vuxenutbildningen, områdeschef för Arbete och försörjning, gymnasiechef eller motsvarande, näringslivsutvecklare från näringslivsenheten, samt två sektionschefer för Arbetsförmedlingen sitter med för att kunna ta beslut. Gruppen kan även ge uppdrag till de två koordinatörer i syfte att utveckla, och samordna arbetet för insatserna och spåren som sker i samverkan. Andra chefer kan adjungeras vid behov.

Koordinatorerna arbetar på uppdrag från styrgrupperna, där Arbetsförmedlingen har ett fortsatt viktigt uppdrag i att säkra kontakt med arbetsgivare kopplat till spåren. Vid behov av utveckling av nya spår eller insatser kopplat till målgruppen ungdomar 16-24 samt nyanlända i etableringen kan koordinatorerna ges i uppdrag att undersöka förutsättningar för ställningstaganden. Implementering och genomförande sker sedan i ordinarie linjeorganisation. En mer ingående rollbeskrivning där ansvar och mandat framgår för de olika styrgrupperna samt koordinatorernas uppdrag behöver arbetas fram av berörda i grupperna. Det behöver även kommuniceras ut i respektive organisation till chefer och medarbetare.

3.1 Arbetsprocessen kring individerna

Arbetsprocessen kring individerna följer den mall för processkarta som erhållits från delegationen.

Arbetsprocessen följer det upplägg som redan finns idag där Arbetsförmedlingen ansvarar för etableringssamtal och etableringsplan, och för beslut vid de gemensamma ställningstaganden som finns när utbildning i svenska för invandrare påbörjats i modul 2. Inom de branscher där det finns personer som har yrkesrelaterad utbildning görs en bedömning huruvida det är aktuellt för att delta i

ett spår eller inte. Om behovet finns av delar av spåret kommer personen att erbjudas det. Är personen direkt matchningsbar gentemot arbetsmarknaden så kommer ett yrkesspår inte bli aktuellt.

3.2 Hälsöfrämjande arbetssätt samt jämställdhet

Ett hälsöfrämjande perspektiv på etableringsprocessen kan belysas utifrån flera olika aspekter. Den främsta hälsöfrämjande faktorn som identifierats är möjligheten för fler inom etableringen att erhålla ett arbete så snart som möjligt. Hälsöfrämjande aspekter har även med psykosocialt välmående och hälsovägledning i allmänhet att göra när du kommer som ny till Sverige. Att bli en del av samhället i form av sociala kontakter är också gynnsamt för hälsan. Det finns redan pågående processer som inte i sig kommer ingå som formella delar i spåren men där samverkan kan fortsätta utvecklas för att gynna individens hela livssituation. Mår du inte bra, påverkar det även dina möjligheter att komma ut i arbetslivet.

Inom Landstinget pågår bland annat en hälsoskola på en av vårdcentralerna i Eskilstuna och det kommer även bedrivas utbildningsinsatser för fler inom hälso- och sjukvården genom redan pågående projekt som drivs av samordningsförbundet (*IBIS* samt *integrationslyftet*).

Inom Eskilstuna kommun finns även verksamheten *språkvän och föreningsmatchning* som är ett viktigt hälsöfrämjande och språkgynnande insats där nyanlända kan få en språkvän att öva sin svenska med.

När det gäller jämställdhet torde situationen i Eskilstuna inte skilja sig åt nämnvärt från den nationella statistiken som tydligt visar att kvinnor i mycket mindre utsträckning än män kommer ut i arbete efter avslutad etableringsperiod. Inom Arbetsförmedlingen i Eskilstuna finns idag projekt *Miriam* som arbetar särskilt med kortutbildade kvinnor inom etableringen för att bättre gynna deras inträde på arbetsmarknaden. Det pågår även ett aktivt arbete bland handläggare att bättre stödja individens val till att bryta traditionella könsmonster. Inom Arbetsförmedlingen görs även riktade satsningar till kvinnor med studiebesök till exempel inom företag i industrin och på så sätt öppna upp möjligheter för fler kvinnor att komma ut i arbetslivet. Eskilstuna kommun arbetar aktivt med jämställdhetsintegrering vilket innebär att jämställdhet ska komma in som en naturlig del i styrning och ledning och verksamhetsutveckling. Det innebär att de ovanstående redan pågående insatser för att öka kvinnors deltagande i arbetslivet behöver fortsätta och att det kan behöva utvecklas fler verktyg och metoder. Inom vuxenutbildningen pågår till exempel redan ett arbete för att gynna möjligheten hos elever och sökande till icke-traditionella studie-och yrkesval.

4. Identifierade utvecklingsbehov 2018

- ❖ Under förutsättning att Landstinget fattar ett formellt beslut kring arbetsplatser inom Landstingsservice så har Eskilstuna kommun och Arbetsförmedlingen även kommit överens om att **starta ett servicespår** så snart som möjligt under 2018. Det finns därmed en arbetsgivare direkt kopplad till den utbildningen; Landstingsservice. Detta är ett spår mot kortutbildade, 0-6 års studiebakgrund.
- ❖ **Utveckla de förberedande insatserna** (inom modul 2) inför att en person inom etableringen ska delta i ett spår. Det kan tex ha att göra med kortutbildade som är i behov av att få arbetsplatserfarenhet genom att till exempel se över möjligheten till extratjänster inom kommunens verksamhet AMA.
- ❖ **Ta fram förutsättningar för att ta beslut om nya spår** att starta upp inom till exempel:
 - kock och kallskänka
 - betongvaruarbetare
 - företagande (följa upp Företagarnas projekt- se om det finns behov av att utöka antal platser- göra till ett spår, inhämta information tex från Sunne kommuns projekt ”connecting people”, även se över möjligheter med socialt företagande).
- ❖ **Kompetensutvecklingsinsats** kommer ske under 2018 med fokus på **samverkan** - med lärande mellan Eskilstuna kommun och Arbetsförmedlingen, studiebesök hos andra kommuner, kompetenshöjande insatser kring samverkan. Målgruppen är nyckelpersoner (chefer i första hand) som samverkar mellan Arbetsförmedlingen och kommunen. Strängnäs kommun kommer även bjudas in vid tillfällen. Syftet är att integrera samverkan som ett arbetssätt i ordinarie verksamhetsledning samt knyta bättre kontakt mellan chefer inom organisationerna.
- ❖ Utveckling av fler metoder och verktyg för att **öka andelen kvinnor som kommer ut i arbetslivet efter avslutad etableringsperiod**. Bland annat se över möjligheten för föräldralediga att delta i SFI-undervisning. Inhämta underlag från andra kommuner och organisationer som arbetar med frågan, samt knyta kontakter med studieförbunden.
- ❖ **Öka kontakten med fler företag** som ska kunna delta i framarbetandet av flera spår (har även sökt statsbidrag för en särskild satsning kring detta och utveckling av språkombud inom fler sektorer).

- ❖ Fortsätta gemensamma ställningstaganden mellan Eskilstuna kommun och Arbetsförmedlingen för **eventuella nya starter inom vård och omsorgsspår respektive lager och logistik**. Inför dessa bör ses över hur ansvarsfördelningen mellan kommunen och Arbetsförmedlingen avseende utbildningar och yrkessvenskainsatser bäst görs. Lärdomar utifrån de pågående spåren ska tas med vid eventuella nya starter.
- ❖ Fortsätta se över och **utveckla vid behov samverkansformer med flera aktörer** som gynnar individens etablering på arbetsmarknaden. Som exempel: Eskilstuna folkhögskola, Landstinget, språkvänsverksamheten, Företagarna, Affärsplan Eskilstuna mfl.

5. Unga nyanlända 16-24 år

5.1 Insatser inom gymnasieskolan

Inom gymnasieskolans språkintröduktion går det idag drygt 600 elever. I sammanhanget kan det vara viktigt att lyfta fram att 20 procent av alla elever som har avslutat grundskolan i Eskilstuna inte har behörighet till gymnasiestudier. Gymnasieskolan i Eskilstuna har därmed utvecklat möjligheten för elever att läsa yrkesinriktad individuellt program för att ge så många som möjligt chansen att under gymnasieperioden samtidigt läsa ett mer praktiskt inriktat program samtidigt som behörigheten som krävs för gymnasiet slutförs parallellt.

Totalt sett går det ca 900 elever inom introduktionsprogrammen (av totalt 4000 elever inom gymnasieskolan i Eskilstuna). För elever som ej bedöms kunna hinna med att fullfölja gymnasiestudier under gymnasieperioden ges ett särskilt ”vuxenspår” och det ingår bland annat en särskild arbetsmarknadsorienterad kurs (AO) under det sista gymnasieåret. Det görs studiebesök, information ges om hur man studerar vidare, information ges till eleverna från Arbetsförmedlingen och andra relevanta aktörer. Kursen blir motivationshöjande för eleverna att fortsätta studier och de får kunskap om vilka möjligheter som finns på svenska arbetsmarknaden.

Gymnasieskolan har även börjat arbeta med UF (Ung företagsamhet) inom språkintröduktionen och just nu finns det fyra UF-företag som bedrivs av ungdomar inom språkintröduktionen.

En hälsofrämjande och integrationsfrämjande insats som håller på att utvecklas inom gymnasieskolan idag är även mentorskap som bedrivs som ett projekt genom ESF. Det handlar om att elever som tidigare har klarat sig genom gymnasiet blir mentor åt en nyanländ. Det ger möjligheter för den som är nyanländ att få en förebild hos någon som varit i samma situation och ”tagit sig igenom” studier och etablerat sig i samhället.

Genom Eskilstunautmaningen skapar gymnasieskolan möjlighet för gymnasieelever att få kontakt med näringslivet och gynnar fortsatt inträde på arbetsmarknaden (se eskilstunautmaningen.se).

5.2 Sömlös övergång

Under våren 2017 startade även ett särskilt arbete mellan gymnasieskolan, vuxenutbildningen samt Arbetsförmedlingen i syfte att skapa sömlös övergång för elever inom språkinstruktionen som ej har fullföljda gymnasiebetyg för fortsatta studier inom vuxenutbildningen. Det innebär förberedelser för bra övergång från gymnasiet till vuxenutbildningen och Arbetsförmedlingens insatser om så är aktuellt. Under våren 2017 gjorde studie- och yrkesvägledarna på gymnasieskolan en kartläggning av de aktuella eleverna och uppgifterna fördes sedan över till vuxenutbildningen och Arbetsförmedlingen. Studie- och yrkesvägledare på vuxenutbildningen tog emot studiebesök av elever samt besökte gymnasieskolorna för att ge information om ansökan till vuxenutbildningen och studier. Även Arbetsförmedlingen gjorde besök hos gymnasieskolorna i april/maj. Inom Arbetsförmedlingen finns särskilt utsedda handläggare som arbetar med nyanlända ungdomar i åldern 18-24 år.

5.2.1 Uppföljning hösten 2017

Under september gjordes en uppföljning av de elever som fanns med i kartläggningen och den visade att 60 av de 91 som avslutade IM-språk utan fullföljda gymnasiebetyg våren 2017, antingen var inskrivna på arbetsförmedlingen eller/och läste inom vuxenutbildningen. Det visade även att det fanns 26 personer som det ej fanns uppgifter om. Detta aktualiserade en bättre uppföljning av eleverna vilket kommer göras i september varje år fortsättningsvis. En anledning till att det saknas uppgifter kan vara att en del som flyttar ej har registrerats som att de har flyttat.

5.3 Fortsatta utvecklingsbehov 2018

Det finns en arbetsgrupp med representanter från vuxenutbildning, Arbetsförmedlingen och gymnasieskolan som fortsätter utveckla arbetet för att skapa en bra övergång. Gymnasieskolan har även identifierat behov av att denna övergång skulle tillämpas på alla elever inom de individuella programmen då det även finns de som till exempel läser yrkesprogram inom individuellt program där det kan saknas kurser som behöver fullföljas inom vuxenutbildningen. Sammanfattningsvis kommer följande fortsätta att utvecklas kommande året:

- **Formalisera arbetet med överlämning** mellan gymnasieskola till vuxenutbildning och arbetsförmedlingen genom att till exempel ta fram rutiner, tydliggöra roller och ansvar.
- Se över möjligheten till att **utöka målgruppen för överlämning** så att det sker en sömlös övergång för alla elever inom introduktionsprogrammen.
- **Säkra uppföljning av elever** under september varje år samt att det även tas in synpunkter från elever själva. Chefer inom gymnasieskolan, Arbetsförmedlingen och vuxenutbildningen är ansvariga för att utse funktioner som kan följa upp samt funktion inom kvalitet som kan sammanställa. Detta ska vara ett viktigt underlag för fortsatta ställningstaganden i arbetet
- Se över **hur studieformen på vuxenutbildningen bättre kan motsvara behoven** inom målgruppen. Det kan till exempel handla om att skapa ett sammanhang för en grupp individer som kan behöva mer struktur och uppföljning med gemensamma träffar.

- Se över möjligheten med en **förstärkning av studie- och yrkesvägledning** till målgruppen samt kunna använda sig av en och samma resurs mellan gymnasieskolan och över till vuxenutbildningen.
- Se över mer **flexibla lösningar på kurser som ges inom vuxenutbildningen respektive gymnasieskolan** för att det ska gynna individen att avsluta gymnasieexamen oavsett om eleven tillhör gymnasieskola eller vuxenutbildning.
- Se över arbetssätt som på bästa sätt **samverkar med elevers sociala nätverk** i form av vårdnadshavare, kontaktpersoner för ensamkommande ungdomar, eller motsvarande.

Ovanstående är behov som är identifierade av gymnasiechefen, områdeschef vuxenutbildningen samt Arbetsförmedlingen samt ansvariga för fortsatt gemensam utveckling av arbetet.